

УДК 579 (092)(477.85)

С.Є.Дейнека,

І.Й.Сидорчук

Буковинський державний медичний
університет, м. Чернівці

РИБАС ІРИНА ІВАНІВНА - ПЕРШИЙ ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ МІКРОБІОЛОГІЇ ЧЕРНІВЕЦЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО ІНСТИТУТУ (ДО 100-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ ЇЇ НАРОДЖЕННЯ ТА 70-РІЧЧЯ БУКОВИНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ)

Ключові слова: Рибас Ірина Іванівна, кафедра мікробіології та вірусології, Чернівецький державний медичний інститут, Буковинський державний медичний університет.

Резюме. У статті висвітлено становлення кафедри мікробіології та вірусології Буковинського державного медичного університету (до 1997 року - Чернівецького державного медичного інституту) та відомості про її організатора і першого завідувача - доцента Ірину Іванівну Рибас.

Кафедра мікробіології та вірусології Буковинського державного медичного університету має свою довгу та багатогранну історію. Вона нерозривно пов'язана з історією вищого навчального закладу - Буковинського державного медичного університету (до 1997 року - Чернівецького державного медичного інституту).

Кафедра мікробіології була організована в січні 1945 року у виділеному для неї приміщенні в теоретичному корпусі інституту по вул. Богомольця, 2, яке складалося лише з двох навчальних та двох допоміжних кімнат. Лабораторний посуд та обладнання були представлені кількома десятками пробірок, двома бактеріологічними чашками та чотирма мікроскопами. Інвентар був повністю відсутнім, столи, стільці, лавки, за відсутності їх у торговельних установах, купувалися в приватних осіб. Приміщення кафедри не опалювалося, так як парове опалення не працювало, а встановити пічне опалення через відсутність димарів було неможливо.

За таких умов у лютому 1945 року почали заняття зі студентами. Лекції читали на балконі лекційного залу теоретичного корпусу. Через відсутність меблів студенти під час лекцій розміщувалися на східцях балкону. Практичні заняття проводили, в основному, у вигляді семінарів.

3 січня 1945 року - від дня організації кафедри мікробіології - завідувачем кафедри працювала Ірина Іванівна Рибас. Ірина Іванівна народилася 27 березня 1915 року у м. Дніпропетровськ. У 1937 р. вона закінчила Дніпропетровський медичний інститут, у 1941 р. - аспірантуру з мікробіології в цьому ж інституті, де була призначена асистентом кафедри мікробіології.

У період Великої Вітчизняної війни І.І. Рибас працювала в санітарно-бактеріологічному інституті м. Дніпропетровська завідувачем відділу.

До початку наступного навчального року, у серпні 1945 року, кафедра була переведена в адміністративний корпус інституту (Театральна площа, 2), поповнена інвентарем, лабораторним посудом та обладнанням.

Вивчення курсу медичної мікробіології почалося з перших днів організації кафедри, тобто з 1945 року і проводилось на IV і V семестрах у вигляді лекцій і практичних занять. У IV семестрі вивчався курс загальної мікробіології, у V семестрі - курс спеціальної мікробіології.

З 1945 року по лютий 1947 року курс лекцій (72 години) читався завідувачем кафедри І.І. Рибас. Під її керівництвом вже з 1945 року почали складатися робочі плани лекцій і практичних занять, а також перші методичні розробки практичних занять і плани-конспекти.

Перед початком третього навчального року, у серпні 1946 року, кафедрі мікробіології було представлено нове приміщення в гігієнічному корпусі по вул. Кобилянської, 42. Обладнання кафедри поповнилось двома автоклавами, двома термостатами і двома мікроскопами. З'явилася можливість готувати поживні середовища і цим покращити проведення практичних занять та створити умови для виконання перших наукових робіт на кафедрі.

У серпні 1948 року кафедра мікробіології втретє була переведена в нове приміщення - у теоретичний корпус по вул. Богомольця, 2, де вона розміщується в даний час. Кафедрі було виділено 9 кімнат: дві навчальних, асистентська, аспірантська, автоклавна, препаратурська, для роботи студентського наукового гуртка і кабінет завідувача кафедри.

У березні 1947 року згідно Наказу Міністерства охорони здоров'я СРСР вступив на посаду завідувача кафедри мікробіології, вірусології та імунології Чернівецького державного медичного

інституту професор Г.П. Калина, у зв'язку з чим І.І. Рибас переведена на посаду асистента кафедри.

У 1947 році вперше в Чернівецькому медінституті запланували виконання дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук з мікробіології. Розпочали дисертаційні дослідження викладачі Ірина Іванівна Рибас, Ганна Григорівна Василенко, Олександра Олександрівна Дорошкевич, Анастасія Григорівна Сомова.

Асистентом І.І. Рибас у 1951 році була захищена дисертація на здобуття вченого ступеня кандидата медичних наук на тему: "Класифікація и изменчивость бактерий мышинного тифа". Результати проведених дослідів довели непостійність ознак, що використовуються в класифікації бактерій мишачого тифу, а також доповнили уяву про патогенез захворювань, що виникають при інфікуванні бактеріями курячого тифу. У цій роботі була запропонована методика виділення гемокультур збудника мишачого тифу за допомогою "кормілок".

У 1954 р. І.І. Рибас обрана на посаду доцента

Рибас І.І. проводить практичне заняття з мікробіології, 1948 р.

датів медичних наук (Л.О.Трунова, Л.В.Григор'єва, С.А.Паєвський, В.О.Філіпов) та ряд висококваліфікованих спеціалістів-бактеріологів.

Література. 1. Сидорчук І.Й., Дейнека С.Є. Кафедра мікробіології та вірусології Буковинської державної медичної академії: ілюстровані сторінки історії. - Чернівці: Медик, 2003. - 124 с. 2. Буковинська державна медична академія: становлення, здобутки, перспективи розвитку / за редакцією проф. В.П. Пішака. - Чернівці: БДМА, 2004. - С. 168-170. 3. До історії розвитку мікробіології у науково-дослідних і навчальних закладах України. - К.: Книга плюс. 2006. - С. 231-245.

РЫБАС ИРИНА ИВАНОВНА - ПЕРВЫЙ ЗАВЕДУЮЩИЙ КАФЕДРЫ МИКРОБИОЛОГИИ ЧЕРНОВИЦКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО МЕДИЦИНСКОГО ИНСТИТУТА (К 100-ЛЕТИЮ СО

кафедри мікробіології.

У серпні 1955 року завідувач кафедри професор Г.П. Калина вибув у Москву, де був обраний за конкурсом на посаду завідувача відділу науково-дослідного інституту. На вакантну посаду завідувача кафедри за конкурсом обрана доцент І.І.Рибас. На вказаній посаді вона працювала до травня 1964 року, коли за власним бажанням була переведена на посаду доцента кафедри. А завідувачем кафедри була обрана за конкурсом Г.А.Троян, яка в червні 1963 року захистила докторську дисертацією на тему "Стрептококова інфекція при ревматизмі (бактеріологічні та імунологічні дослідження)", що в лютому 1964 року була затверджена ВАК.

Упродовж 1964-1969 рр. І.І.Рибас плідно працювала на посаді доцента кафедри мікробіології.

Працюючи на посаді завідувача кафедри, а пізніше доцента кафедри мікробіології Ірина Іванівна доклада чимало зусиль для поліпшення навчального процесу та наукової роботи на кафедрі. Її перу належать 60 наукових праць, у тому числі 11 журнальних статей. Під керівництвом доцента І.І.Рибас підготовлено багатьох канди-

Практичне заняття з мікробіології проводить доцент Рибас І.І., 1960 р.

ДНЯ ЕЕ РОЖДЕНИЯ И 70-ЛЕТИЮ БУКОВИНСКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО МЕДИЦИНСКОГО УНИВЕРСИТЕТА)

Резюме. В статье освещено становления кафедры микробиологии и вирусологии Буковинского государственного медицинского университета (до 1997 года - Черновицкого государственного медицинского института) и сведения о ее организаторе и первом заведующем - доценте Ирине Ивановне Рыбас.

Ключевые слова: Рыбас Ирина Ивановна, кафедра микробиологии и вирусологии, Черновицкий государственный медицинский институт, Буковинский государственный медицинский университет.

RYBAS IRYNA IVANIVNA - FIRST HEAD OF DEPARTMENT OF MICROBIOLOGY OF CHERNIVTSI STATE MEDICAL INSTITUTE (DEDICATED TO HER

**100TH ANNIVERSARY AND 70 YEARS OF
BUKOVINIAN STATE MEDICAL UNIVERSITY)**

S.E.Deyneka, I.Y.Sydorchuk

Abstract. The article deals with the formation of the Department of Microbiology and Virology of Bukovinian State Medical University (until 1997 - Chernivtsi State Medical Institute), and information about its founder and the first head - associate professor Iryna I. Rybas.

Key words: Iryna I. Rybas, Department of Microbiology and Virology, Chernivtsi State Medical Institute, Bukovinian State Medical University.

Bukovinian State Medical University (Chernivtsi)

Clin. and experim. pathol. - 2014. - Vol.13, №2 (48). - P.239-241.

Надійшла до редакції 17.06.2014

Рецензент – проф. В.Ф. Мислицький

© С.Є. Дейнека, І.Й. Сидорчук, 2014

